

ANALÝZA

9. 1. 2012

VÝVOJ INDEXŮ SPOTŘEBITELSKÝCH CEN VE 4. ČTVRTLETÍ A V ROCE 2011

Spotřebitelské ceny vzrostly **ve 4. čtvrtletí 2011 proti 3. čtvrtletí 2011** o 0,5 %, přičemž tržní ceny vzrostly o 0,4 % a administrativně ovlivňované ceny¹⁾ o 1,3 %. Mezičtvrtletní vývoj cenové hladiny ovlivnily směrem nahoru ceny zejména v oddělech potravin a nealkoholické nápoje, odívání a obuv. Opačný vliv měly ceny především v oddíle rekreace a kultura.

Ve 4. čtvrtletí 2011 zrychlil růst cen většiny druhů potravin, z toho nejvíce u některých druhů ovoce a zeleniny. Růst cen oděvů a obuvi vyvolaly vyšší ceny nových sezónních modelů nabízených na trhu zejména v říjnu. V bydlení vzrostly ceny zemního plynu o 5,4 %. V oddíle zdraví se projevilo zvýšení regulačního poplatku za pobyt ve zdravotnických zařízeních. V oddíle rekreace a kultura klesly ceny komplexních dovolených vlivem skončení hlavní sezóny.

Průměrné meziměsíční tempo růstu ve 4. čtvrtletí 2011 bylo 0,4 %, ve 4. čtvrtletí 2010 pouze 0,2 %. To se projevilo zrychlením meziročního růstu cen ve 4. čtvrtletí 2011.

Indexy spotřebitelských cen předchozí čtvrtletí =100

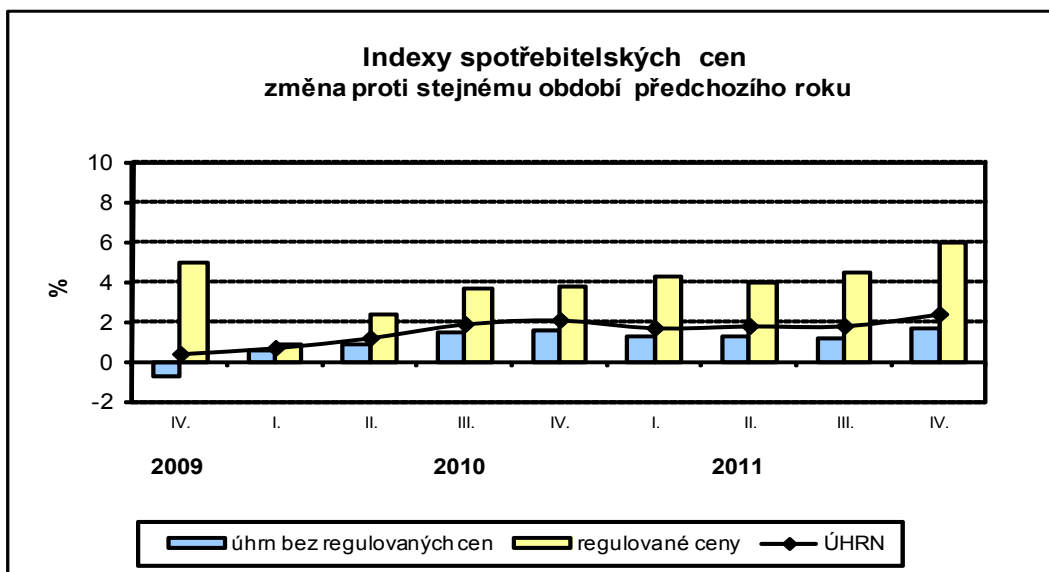
ODDÍL	2010	2011			
	4. čtvrtletí	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí
ÚHRN	99,8	101,2	100,6	100,1	100,5
Potravin a nealkoholické nápoje	101,0	102,9	101,6	98,5	102,3
Alkoholické nápoje a tabák	99,9	101,5	100,4	101,1	99,8
Odívání a obuv	102,7	96,3	102,7	96,8	103,0
Bydlení, voda, energie, paliva	100,0	101,7	100,3	100,8	100,6
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	99,5	99,6	99,7	99,5	99,7
Zdraví	99,6	100,3	101,1	100,9	101,4
Doprava	99,6	102,2	101,1	100,0	100,5
Pošty a telekomunikace	99,9	100,0	99,9	99,7	99,6
Rekreace a kultura	96,1	100,1	99,5	102,0	97,0
Vzdělávání	101,3	100,2	100,1	100,6	101,2
Stravování a ubytování	100,1	100,4	100,4	100,6	100,5
Ostatní zboží a služby	100,3	100,6	99,7	100,1	100,2

¹⁾ zboží a služby, jejichž ceny jsou částečně nebo úplně regulované

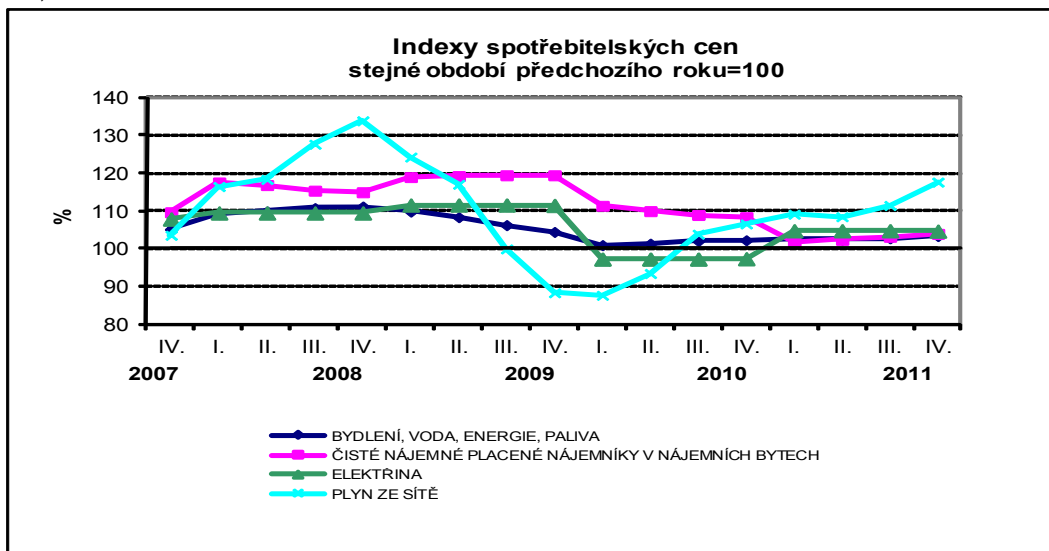
ANALÝZA

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny ve **4. čtvrtletí 2011 proti 4. čtvrtletí 2010** o 2,4 %, což bylo o 0,6 procentního bodu více než ve 3. čtvrtletí a nejvíce ze všech čtvrtletí v roce 2011. Ke zrychlení meziročního růstu nebo ke zmírnění poklesu došlo u většiny oddílů spotřebního koše.

Růst tržních cen zrychlil na 1,7 % (z 1,2 % ve 3. čtvrtletí) a růst administrativně ovlivňovaných cen na 6,0 % (ze 4,5 % ve 3. čtvrtletí).

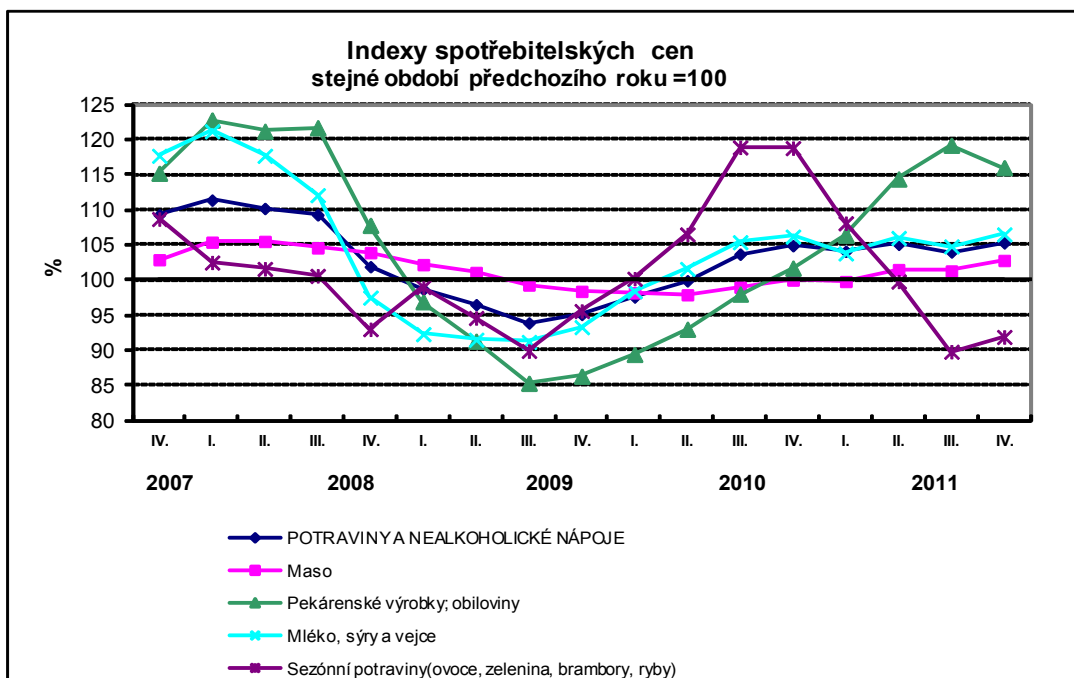
Vývoj regulovaných cen ovlivňovaly ceny v oddíle **bydlení, voda, energie, paliva**, kde ceny zemního plynu vzrostly o 17,7 % (ve 3.čtvrtletí o 11,5 %). Ceny elektřiny vzrostly o 4,7 %. Čisté nájemné se zvýšilo o 4,0 % (ze 3,2 % ve 2. čtvrtletí), z toho regulované bylo vyšší o 10,4 % a tržní o 1,2 %.

ANALÝZA

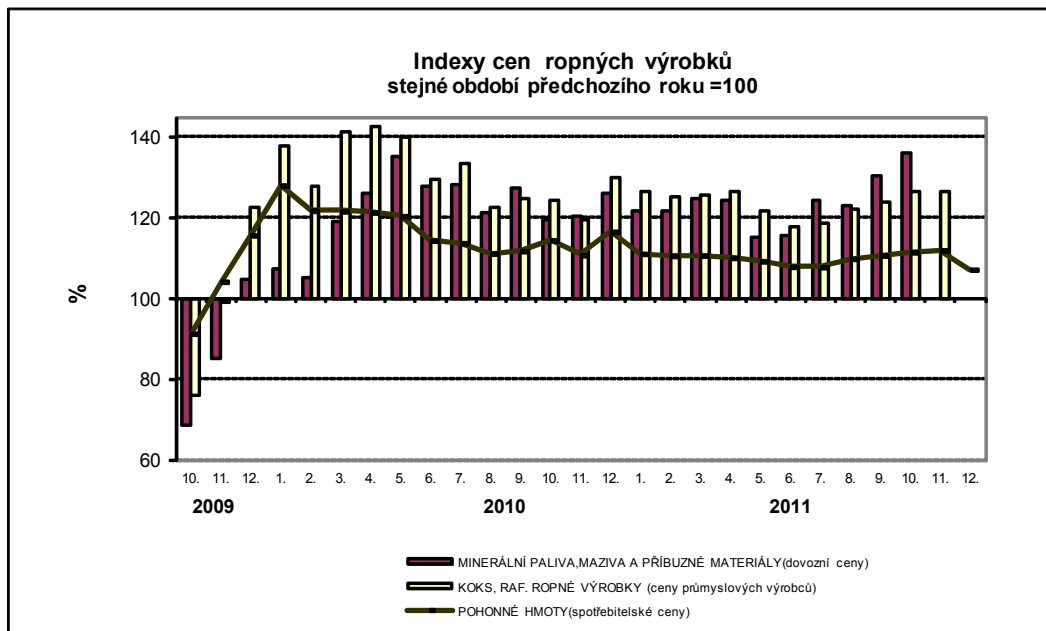
Růst cen v oddíle **zdraví** způsobilo zejména zvýšení regulačního poplatku za pobyt ve zdravotnických zařízeních ze 60,- Kč/den na 100,- Kč/den.

Výrazné zrychlení cenového růstu nastalo v oddíle **potraviny a nealkoholické nápoje**, které bylo výsledkem zrychlení růstu cen téměř celého sortimentu potravin. Výjimku tvořily ceny pekárenských výrobků a obilovin, u kterých (vlivem jejich výrazného růstu na konci roku 2010) došlo ve 4. čtvrtletí 2011 ke zpomalení meziročního růstu. Ceny chleba byly vyšší o 19,2 % (ve 3. čtvrtletí o 24,7 %) a ceny běžného pečiva o 26,8 % (ve 3. čtvrtletí o 35,5 %). Ceny cukru vzrostly o 33,4 % a kávy o 29,2 %. Vyšší o 10 % až 20 % byly zejména ceny mouky, vajec, jedlých olejů, rostlinných tuků, kakaa a některých nealkoholických nápojů. Strmý pád meziročních indexů sezónního zboží v letošním roce se ve 4. čtvrtletí zastavil a naopak došlo ke zmírnění jejich poklesu, jak je patrné z níže uvedeného grafu.

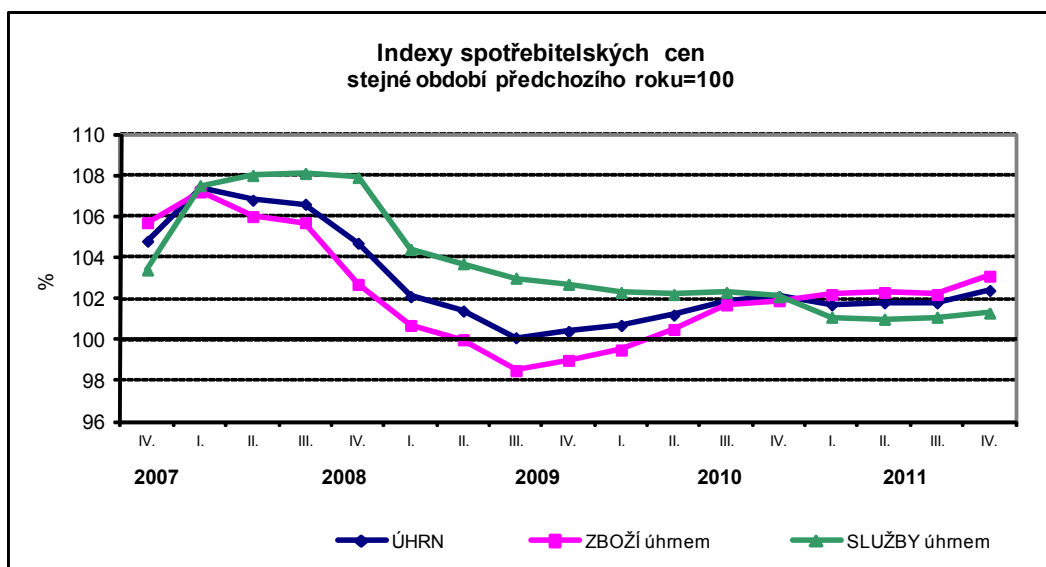
Zrychlení cenového růstu nastalo i v oddíle **doprava** vlivem jednak vyšších cen pohonných hmot, jednak zmírněním poklesu cen automobilů. Zvýšily se i ceny dopravních služeb o 2,5 % (z 1,7 % ve 3. čtvrtletí). Ceny pohonných hmot meziročně vzrostly ve 4. čtvrtletí 2011 o 10,2 % (ve 3. čtvrtletí o 9,4 %). Vývoj spotřebitelských cen pohonných hmot ve vztahu k cenám průmyslových výrobců a dovozním cenám ropných výrobků znázorňuje následující graf.

ANALÝZA

Meziroční pokles cen, který se však ve 4. čtvrtletí zmínil, pokračoval u oděvů, přístrojů a spotřebičů pro domácnost, mobilních telefonů, audiovizuálních a fotografických zařízení a zařízení pro zpracování dat.

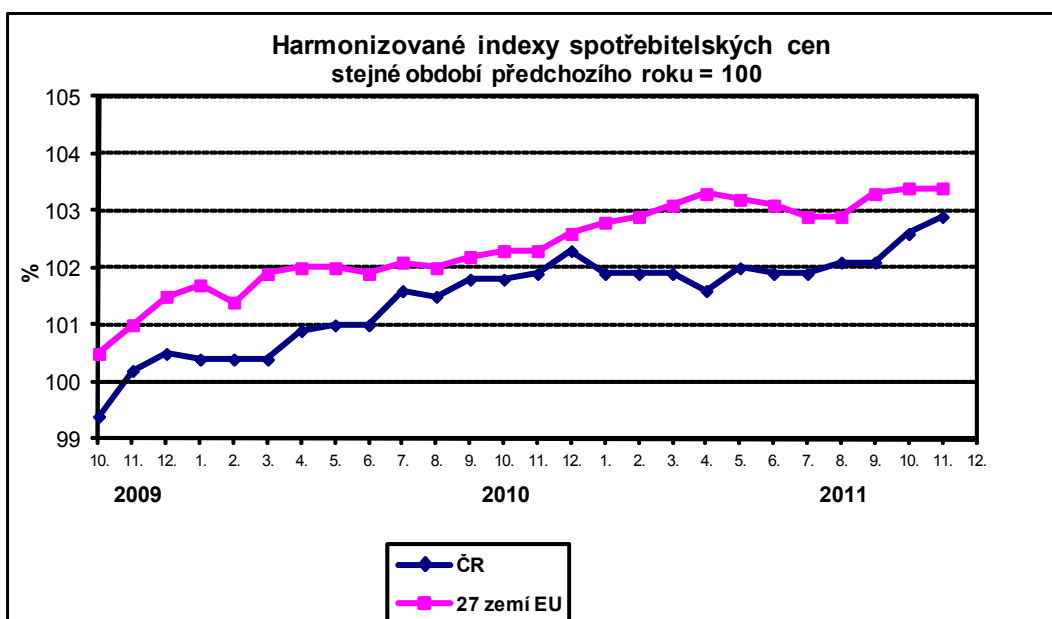
Ceny **zboží úhrnem** vzrostly o 3,1 % (ve 3. čtvrtletí o 2,2 %) a ceny **služeb** o 1,3 % (ve 3. čtvrtletí o 1,0 %). Z grafu je patrné, že ceny služeb v roce 2011 rostly po čtyřech letech pomaleji než ceny zboží.

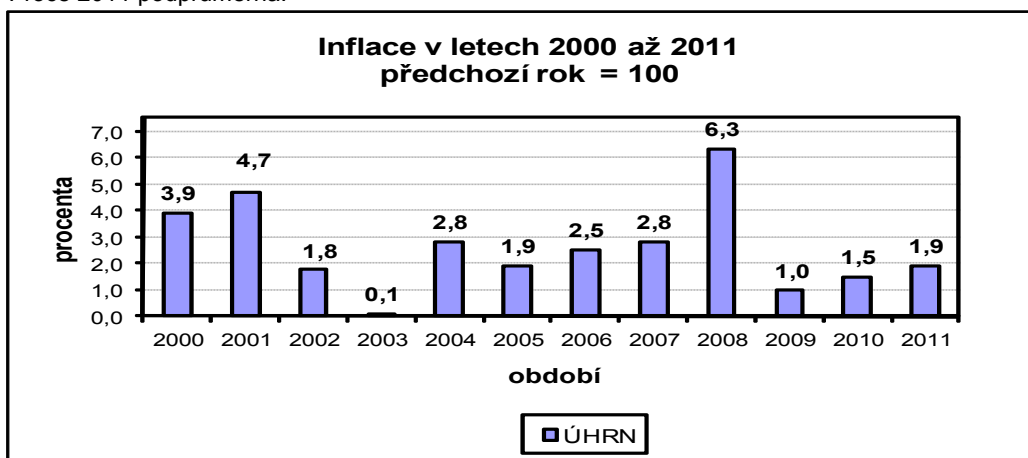
ANALÝZA

Harmonizovaný index spotřebitelských cen v zóně EU 27

Meziroční přírůstek průměrného **harmonizovaného indexu spotřebitelských cen** (HICP) 27 členských zemí EU byl podle předběžných údajů Eurostatu v říjnu 3,3 % a v listopadu 3,4 %. V ČR byly tyto hodnoty ve stejných měsících 2,6 % a 2,9 %. Podle předběžných údajů byl přírůstek HICP v ČR v prosinci 2,8 %. Z níže uvedeného grafu je zřejmé, že meziroční HICP v ČR byl dlouhodobě nižší než průměrný HICP ve 27 členských zemích EU a jejich rozdíl se na konci roku 2011 snižoval.

Průměrná míra inflace v roce 2011 dosáhla 1,9 %, což je hodnota o 0,4 procentního bodu vyšší než v roce 2010. V roce 2011 rostly výrazněji ve srovnání s rokem 2010 zejména ceny v oddělech potraviny a nealkoholické nápoje, bydlení. Z hlediska inflačního vývoje od roku 2000 byla inflace v roce 2011 podprůměrná.

ANALÝZA

Vliv jednotlivých oddílů spotřebního koše na zvýšení cenové hladiny o 1,9 % v roce 2011 ilustruje rozklad úhrnného přírůstku indexu spotřebitelských cen.

Rozklad meziroční změny indexu spotřebitelských cen v roce 2011 v procentních bodech

ODDÍL	
ÚHRN	1,9
Potraviny a nealkoholické nápoje	0,8
Alkoholické nápoje a tabák	0,3
Odívání a obuv	-0,1
Bydlení, voda, energie, paliva	0,7
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	-0,1
Zdraví	0,1
Doprava	0,3
Pošty a telekomunikace	0,0
Rekreace a kultura	-0,2
Vzdělávání	0,0
Stravování a ubytování	0,1
Ostatní zboží a služby	0,1

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší vliv na růst cenové hladiny měly ceny v oddíle **potraviny a nealkoholické nápoje**, jejichž meziroční růst se projevil již na konci roku 2010 a který se s výkyvy v rozmezí 3,7 % až 6,7 % držel po celý rok 2011. V průměru vzrostly ceny v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje o 4,6 % (v roce 2010 pouze o 1,5 %), z toho ceny chleba o 15,6 %, běžného pečiva o 25,6 %, mouky o 29,9 %, mléka o 11,9 %, másla o 12,6 %, jedlých olejů o 21,0 %, cukru o 21,4 %, kaka a o 16,7 %, kávy o 18,1 %. Nižší než v roce 2010 byly ceny zeleniny vč. brambor o 7,1 %.

Druhý největší vliv na růst celkové úrovně spotřebitelských cen měly ceny v oddíle **bydlení, voda, energie, paliva**, což bylo způsobeno zejména postupným zvyšováním cen zemního plynu, které v průměru za rok 2011 činilo meziročně 11,8 %. Ceny elektřiny po jejich zvýšení od ledna 2011 o 4,8 % se na této úrovni držely celý rok. Postupně se zvyšovaly ceny čistého nájemného vlivem zejména cen, které i v roce 2011 podléhaly regulaci. Čisté nájemné vzrostlo o 2,9 %, z toho regulované o 7,6 %.

V oddíle **doprava** ovlivňovaly vývoj hlavně ceny pohonných hmot, u kterých meziroční růst v roce 2011 kolísal v rozmezí 7,2 % až 12,0 % v návaznosti na meziměsíční vývoj cen v roce 2011 a 2010. V průměru vzrostly ceny pohonných hmot v roce 2011 proti roku 2010 o 9,9 %, z toho ceny motorové nafty o 12,2 %. Ceny motorové nafty dosáhly na konci roku maximálních hodnot ve své historii.

Na snižování cenové hladiny působil podobně jako v posledních letech vývoj cen v oddílech **odívání a obuv, bytové vybavení a zařízení domácnosti, pošty a telekomunikace, rekreace a kultura** v důsledku mírného setrvalého poklesu cen oděvů, obuvi, přístrojů a spotřebičů pro domácnost, mobilních telefonů, zařízení pro příjem, záznam a reprodukci zvuku a obrazu.

ANALÝZA

Indexy spotřebitelských cen ve 4. čtvrtletí a roce 2011

COICOP	Oddíl	Stálé váhy roku 2008 v promile	2011							
			Stejně období předchozího roku = 100							
			1.čtvrtletí	2.čtvrtletí	3.čtvrtletí	říjen	listopad	prosinec	4.čtvrtletí	rok
0	Úhrn	1000,0	101,7	101,8	101,8	102,3	102,5	102,4	102,4	101,9
	v tom :									
01	potraviny a nealkoholické nápoje	170,3	104,1	105,1	104,0	105,4	105,3	105,3	105,3	104,6
	z toho:									
01.11	pekárenské výrobky; obiloviny	27,3	106,4	114,4	119,2	119,4	116,2	112,7	116,0	114,0
01.12	maso	40,5	99,8	101,5	101,3	101,5	102,5	104,5	102,8	101,4
02	alkoholické nápoje, tabák	86,0	103,8	103,0	102,8	103,3	102,8	102,2	102,8	103,1
03	odívání a obuv	47,2	96,6	97,9	98,2	99,0	99,2	97,5	98,6	97,8
04	bydlení, voda, energie, paliva	253,4	102,5	102,4	102,8	102,8	103,4	103,9	103,4	102,8
	z toho:									
04.111	čisté nájemné placené nájemníky v náj.bytech	25,2	101,9	102,4	103,2	103,7	103,7	104,6	104,0	102,9
04.511	elektřina	36,3	104,8	104,8	104,8	104,6	104,8	104,8	104,7	104,8
04.521	zemní plyn	23,7	109,2	108,5	111,5	112,5	118,3	122,2	117,7	111,8
05	bytové vybavení, zařízení	55,2	98,8	98,4	98,3	98,7	98,5	98,4	98,5	98,5
06	zdraví	25,0	103,8	102,2	101,9	102,0	103,1	106,2	103,8	102,9
07	doprava	114,9	102,6	102,1	102,9	104,1	104,4	102,9	103,8	102,8
	z toho:									
07.221	pohonné hmoty	37,0	110,8	109,1	109,4	111,5	112,0	107,2	110,2	109,9
08	pošty a telekomunikace	39,9	98,7	99,0	99,5	99,5	99,2	98,9	99,2	99,1
09	rekreace a kultura	93,7	98,1	97,9	97,7	98,2	98,6	99,0	98,6	98,1
	z toho:									
09.60	odvolená s komplexními službami	22,4	98,6	98,6	98,2	100,4	101,0	101,0	100,8	99,0
10	vzdělávání	7,8	102,2	102,2	102,2	102,1	102,1	102,1	102,1	102,2
11	stravování a ubytování	44,2	101,4	101,2	101,5	101,9	101,9	102,1	102,0	101,5
12	ostatní zboží a služby	62,4	101,2	101,1	100,7	100,5	100,7	100,5	100,6	100,9